

Taskforce E-infra Noord-Holland

Programmaplan 2024

& alle gemeenten van Noord-Holland

Ambitie Taskforce E-infra Noord-Holland

Binnen de Taskforce werken we aan de versnelling van de energietransitie in Noord-Holland en zorgen we voor een betrouwbaar, betaalbaar, duurzaam en efficiënt energienetwerk dat de veranderende energievraag aankan. Dat betekent dat we het net uitbreiden (spoor 1), integraal programmeren (spoor 2) en dat we zorgen voor het opschalen van slimme oplossingen (spoor 3) met oog voor lokale oplossingen en alternatieve energiedragers.

Deze ambitie vraagt om het intensiveren van de samenwerking tussen overheden (Rijk, provincie en gemeenten) en de netbeheerders (Liander, TenneT en Gasunie). Er is de aankomende jaren voortdurende alertheid nodig om steeds opnieuw te bezien of de werkzaamheden in de werksporen 1, 2 en 3 voldoende effectief zijn om de ambitie te verwezenlijken. Daarnaast vraagt het van iedere partij om steeds kritisch te zijn of het eigen huis op orde is om de afspraken binnen de Taskforce na te kunnen komen.

Energyboard

Noord-Holland heeft net als alle andere provincies een Energyboard. Daar komen alle energie-infra gerelateerde zaken binnen de provincie Noord-Holland (minus Amsterdam) samen op tafel, zodat er zicht is op de samenhang, de afhankelijkheden en de voortgang. Dit bestuurlijk overleg vindt drie à vier keer per jaar plaats en is breder dan de scope van de Taskforce. Op de agenda staan naast de drie werksporen van de Taskforce, onder meer ook de Cluster Energiestrategie (CES) van NZKG en overige industrie (CES6), aanlanding wind op zee, waterstof- en warmteontwikkelingen en 380 kV trajecten. Het overleg is in tweeën gesplitst: in het eerste deel nemen provincie, Liander, TenneT, Gasunie, industriecluster NZKG en EZK deel en in het tweede deel schuiven afgevaardigde gemeenten en waterschappen aan. Op uitnodiging kunnen ook andere partijen deelnemen, zoals bijvoorbeeld het Havenbedrijf Amsterdam of de Greenport.

Inhoud

Achtergrond

Doelen 2024

- (Nog) sneller bouwen
- Integraal programmeren
- Opschalen slimme oplossingen
- Datagedreven werken
- Regie op communicatie en kennisdeling

Organisatiestructuur

& alle gemeenten van Noord-Holland

Achtergrond

In november 2020 zijn provincie en Liander een samenwerking gestart, met als doel om belemmeringen weg te nemen bij bestaande no-regret projecten en om de opgaven per transformatorstation te inventariseren. In oktober 2021 is TenneT aangesloten en is de Taskforce opgericht. Binnen de Taskforce is de opgave georganiseerd in drie werksporen: Spoor 1 voor het sneller realiseren van infrastructuur (samen met de 43 gemeenten, exclusief Amsterdam die een eigen Taskforce heeft), spoor 2 voor het programmeren van het energiesysteem en spoor 3 voor slimme netoplossingen.

Omdat de samenwerking binnen de Taskforce in korte tijd in omvang en belang groeide is eind 2022 aan RHDHV een analyse en advies gevraagd over de samenwerking. Het adviesrapport is in het Bestuurlijk Overleg van de Taskforce van mei 2023 besproken. In navolging van het advies is gekozen om de Taskforce te organiseren als programma met sturing en uitvoering in een bestuurlijke Energyboard. Hiermee voldoet de provincie ook aan de wens vanuit het rijk dat iedere provincie zorgt voor bestuurlijke coördinatie waar overheden met netbeheerders en industrieclusters projecten per gebied gebundeld en integraal aanpakken. In september 2023 is Odile Rasch als programmamanager aangesteld.

Impactvolle ontwikkelingen

Ontwikkelingen rondom energie-infrastructure volgen elkaar in rap tempo op en zijn stuk voor stuk van invloed op het werk binnen de Taskforce. Zonder uitputtend te zijn, volgen hieronder een aantal recente ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op het werk van de Taskforce in 2024:

- Op 18 oktober heeft TenneT een vooraankondiging gedaan van verwachte structurele congestie voor afname van elektriciteit in de provincie Noord-Holland. De verwachte structurele congestie in de regio Noord-Holland Noord duurt minimaal tot 2034 maar mogelijk langer tot uiterlijk 2036. De verwachte structurele congestie voor de regio Noord-Holland Zuid (incl. Amsterdam) duurt tot minimaal 2031 maar mogelijk langer tot uiterlijk 2033. Hoewel in veel delen van de provincie al eerder sprake was van netcongestie is de huidige situatie maatschappelijk zeer alarmerend en is de druk op de Taskforce groot om het maximale resultaat te behalen door middel van samenwerking.
- Demissionair minister Jetten heeft in [een brief aan de Tweede Kamer](#) aangekondigd te gaan kijken naar de inzet van onorthodoxe en ingrijpende maatregelen om de netcongestie op te lossen en toe te werken naar een CO2 neutraal energiesysteem. Onder deze maatregelen zijn oplossingen zoals bouwen zonder onherroepelijke vergunning en invoering van deelnameplicht aan flex oplossingen. Deze maatregelen komen boven op de maatregelen die al eerder waren aangekondigd in het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN).
- Op 1 december 2023 heeft het kabinet het Nationaal Plan Energiesysteem aan de Tweede Kamer aangeboden. Het kabinet heeft hierin een langetermijnvisie geformuleerd op het energiesysteem die de basis legt voor de ontwikkeling van een volledig duurzaam en geïntegreerd energiesysteem. Het NPE biedt ook voor Noord-Holland meer duidelijkheid over het veranderende energiesysteem.
- In het voorjaar van 2023 heeft de provincie de eerste Energievisie voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid opgeleverd en met de pMIEK lijst directe input gegeven voor de investeringsplannen van de netbeheerders. Eind 2023 is een Uitvoeringsprogramma vastgesteld en een Startnotitie voor de Energievisie en pMIEK 2.0.

& alle gemeenten van Noord-Holland

Doelen 2024

1. (Nog) sneller bouwen
2. Integraal programmeren
3. Opschalen slimme oplossingen
4. Datagedreven werken
5. Regie op communicatie en kennisdeling

1. (Nog) sneller bouwen (werkspoor 1)

De primaire focus van de Taskforce heeft tot dusver gelegen bij de uitbreidingen van het elektriciteitsnetwerk. Die focus blijft onverminderd urgent. Het versnellen van het totale proces voor het realiseren van netuitbreidingen is nodig om netcongestie op te lossen. Daarom is een set van maatregelen voorgesteld, die voor iedere organisatie binnen de Taskforce vraagt om intensivering van de inzet. Hiervoor is een Plan van Aanpak opgesteld. De belangrijkste voorstellen uit dit plan zijn:

- Samenwerken aan de hand van een 'Spoorboekje' waardoor voor iedere partij duidelijk is wie op welk moment aan zet is en welke termijnen worden gehanteerd. De ondersteunende partij (Arcadis) kan hier op helpen sturen;
- Eerder gebruik maken van (bestuurlijke) escalatie als termijnen dreigen te verstrijken;
- Instellen van een regionaal vergunningsteam ter ondersteuning van gemeenten;
- Het inrichten van een kwaliteitsteam met specialistische kennis ter versterking van de welstandscommissies van gemeenten;
- Inzetten van procesmanager bij cruciale projecten;
- Tijdig wijzigen van omgevingsplannen gemeenten om ruimte te maken voor projecten.

Eind 2023 is een uitvraag voor ondersteuning voor dit werkspoor gedaan en is Arcadis geselecteerd. Vanuit het datateam (zie ook alinea 4) wordt ondersteuning geboden om projecten, planning en voortgang real time in beeld te brengen. Hierbij wordt aangesloten bij de werkwijze van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) en Netbeheer Nederland.

2. Integraal programmeren (werkspoor 2)

In 2023 is de Energievisie voor de regio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid opgesteld. Daarbij is een pMIEK-lijst vastgesteld met prioritaire projecten. Deze zijn meegenomen in de investeringsplannen van netbeheerders TenneT en Liander. In het Uitvoeringsprogramma van de Energievisie zijn concrete projecten opgenomen en is een onderzoekagenda opgesteld. De Werkgroep van spoor 2 zorgt voor een overdracht van projecten aan spoor 1 (uitvoering) en houdt overzicht over de overige projecten en rapporteert over de voortgang aan de Energyboard. In Q1 2024 zal worden gestart met het proces voor de Energievisie Noord-Holland 2.0. Voor de begeleiding bij het proces en opstellen van de Energievisie 2.0 heeft de provincie een bureau ingehuurd en worden procesbegeleiders aangenomen. Vanuit het datateam (zie ook alinea 4) wordt ondersteuning geboden. Hierbij wordt aangesloten bij de werkwijze van de landelijke Werkgroep Integraal programmeren (WIP) en Netbeheer Nederland.

Naast een groeiende vraag naar elektriciteit, is in het toekomstig energiesysteem een belangrijke rol weggelegd voor groen gas, waterstof en andere (fossielvrije) warmtebronnen. De aandacht binnen de Taskforce lag tot dusver voornamelijk bij het elektriciteitsnetwerk. De ontwikkeling van andere energiebronnen en bijbehorende infra zijn buiten de Taskforce georganiseerd. Om het systeem

& alle gemeenten van Noord-Holland

integraal te kunnen bezien en de voortgang te monitoren, is het nodig om de scope van de Taskforce te verbreden, zonder daarbij dingen dubbel te doen en verantwoordelijkheden over te nemen.

In 2024 gaan we deze ontwikkelingen stap voor stap samenbrengen op de tafel van de Energyboard, zodat een integraal beeld ontstaat. Hiervoor wordt samengewerkt en informatie opgehaald bij:

- Cluster energiestrategie (CES) Noordzee Kanaal Gebied (NZKG) en CES6 (overige industrie binnen NH);
- Ministerie van Economische Zaken over projecten waarbij zij bevoegd gezag is, zoals aanlanding wind op zee, 380 kV trajecten en andere Rijkcoördinatie projecten;
- Warmteontwikkelingen bij gemeenten en deelregio's;
- Waterstof ontwikkelingen;
- Groen gas.

3. Opschalen slimme oplossingen (werkspoor 3)

Hoewel er hard wordt gewerkt aan netverzwaring en het energiesysteem van de toekomst, is de realiteit dat veel gebieden in de provincie Noord-Holland nog vele jaren te maken met netcongestie. Dit leidt bij overheden en ondernemers tot vragen en een zoektocht wat netcongestie voor hen betekent en welke individuele of collectieve oplossingen er zijn. Het belang van Slimme Energie Systemen (SES) groeit dan ook met de dag. In 2023 is ervaring opgedaan, onder meer met de inzet van fikkers, subsidies en is kennis gedeeld in de SES-Community meetings. Voor 2024 is een jaarplan opgesteld waarin uitgegaan wordt van het opschalen van de inzet ten opzichte van vorig jaar.

De belangrijkste voorstellen uit dit plan zijn:

- Versnellen opschaling van de individuele SES-oplossingen met als doel de opgedane kennis over individuele SES-toepassingen breed beschikbaar en toepasbaar te maken. Hiervoor wordt:
 - een online netcongestieportaal ingericht. Deze wordt breed onder de aandacht gebracht;
 - de mensen van de lokale en regionale bedrijfslokets opgeleid om als 'eerstelijns hulp' te kunnen functioneren;
 - de inzet van de fikkers gecontinueerd;
 - de provinciale SON subsidie van 2023 geëvalueerd en heroverwogen.
- Toepassing van de collectieve SES-oplossingen. De lijn landelijk is om in te zetten op 'Smart Energy Hubs' tegen netcongestieproblematiek. Dit blijkt o.a. uit de EZK-gelden die hiervoor vrijgemaakt zijn. We volgen deze landelijke lijn en geven dit lokaal betekenis. We werken samen met de andere sporen om de hubs zo effectief mogelijk in te zetten en nemen drempels weg voor collectieve oplossingen, door bijv. subsidieregelingen.
- Strategie ontwikkelen op nieuwe onderwerpen. In het steeds ontwikkelende veld van netcongestie ontstaan nieuwe onderwerpen waarvoor we nog geen aanpak hebben. In het eerste kwartaal van 2024 onderzoeken we de onderwerpen 'congestie op laagspanning' en 'samenwerken rondom flex' en bepalen of er meerwaarde is om deze binnen de Taskforce op te pakken.

Vanuit het datateam (zie ook alinea 4) wordt ondersteuning geboden. Hierbij wordt aangesloten bij de werkwijze van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) en Netbeheer Nederland.

4. Data gedreven werken

De winst van data gedreven werken zijn onder meer helderheid bieden over de voortgang, sneller kunnen inspelen bij het voordoen van vertragingen en perspectief bieden aan partners binnen en buiten de Taskforce. Om hierin stappen te kunnen zetten is een overeenkomst opgesteld tussen

& alle gemeenten van Noord-Holland

provincie, Liander, TenneT en Gasunie waarin afspraken zijn gemaakt over het delen van data. Vanuit de werkgroep Data zijn de databehoeften van de Taskforce algemeen en de drie werksporen geïnterviewd. Met deze brede inventarisatie wordt in het eerste kwartaal samenwerking gezocht met het IPO en Netbeheer Nederland om zo vanuit Noord-Holland de ambitie te verhogen op landelijk niveau. Het data-ontwikkelteam zal samen met de werkgroepen van de drie werksporen de wensen verder uitwerken vervolgens de dataproducten realiseren. In de Energyboard van mei wordt het onderwerp data geagendeerd en is er beeld van het benodigd budget en te slechten drempels (zie stand van zaken memo Data gedreven werken).

5. Communicatie en kennisdeling

Door de impact van de netcongestie en het groeiend besef dat dit lang zal duren en grote gevolgen zal hebben op ontwikkelingen in de provincie, groeit ook de behoefte aan communicatie en kennisdeling vanuit de Taskforce. Uitgangspunt is het ontzorgen van onder meer gemeenten en ondersteunende organisaties voor de verduurzaming van bedrijventerreinen.

Communicatie

De samenwerkende organisaties hebben en houden ieder hun verantwoordelijkheid voor communicatie. Het programmateam Taskforce werkt daarom nauw samen met communicatieadviseurs van Provincie, Liander, TenneT, Gasunie en gemeenten om zowel het algemene verhaal van de Taskforce duidelijk neer te zetten als ook ondersteuning te bieden aan de drie werksporen. Bij de uitvoering van de communicatiestrategie wordt aansluiting gezocht bij het communicatieteam van de Energieregio NH zodat gebruik gemaakt kan worden van de media en middelen die daar worden ontwikkeld zoals nieuwsbrieven, sociale media, uitzendingen, bustour, events, campagnes. Deze hebben een goed bereik onder (professionele) stakeholders en gemeenten.

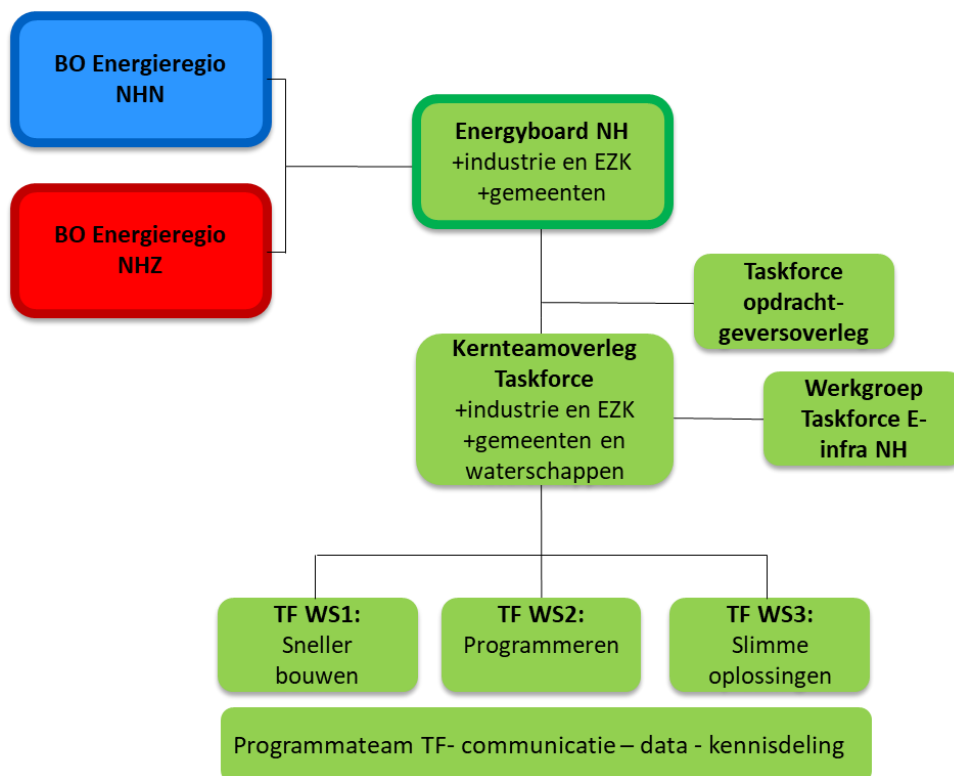
Kennisdeling

Kennisdeling is een cruciaal onderdeel binnen werkspoor 1 en 3. In werkspoor 1 gaat het vooral om het delen van kennis en ervaring tussen gemeenten en het gezamenlijk uitdragen van de noodzaak van de netuitbreidingen. In werkspoor 3 gaat het om het inrichten van een netcongestie informatiepunt, om *community building* (bedrijven die andere bedrijven helpen en inspireren met hun oplossingen) en om het opleiden van de mensen van de bedrijfslokken. Het programmateam van de Taskforce stelt samen met de leden van de werkgroepen van de werksporen een jaaragenda op. Voor de uitvoering wordt samenwerking en afstemming gezocht met het team van de Energieregio NH, de Taskforce Amsterdam en de CES NZKG.

& alle gemeenten van Noord-Holland

Organisatiestructuur

Het programmteam bestaat uit een programmamanager, een programma ondersteuner en een communicatieadviseur. In algemene zin is de taak van het programmteam het overzien van ‘de samenhang der dingen’, het versterken van de samenwerking in brede zin en het ondersteunen van alle werkzaamheden. Vanuit het programmteam wordt ook het datateam aangestuurd en uitvoering gegeven aan communicatie en de kennisagenda. Onderstaande governance geeft weer hoe de samenwerking en afstemming is georganiseerd.

Energyboard

De Energyboard komt minimaal driemaal per jaar bijeen.

De Energyboard heeft de volgende deelnemers: bestuurders van provincie Noord-Holland, Liander, TenneT, Gasunie, clusterregisseur CES NZKG, EZK, programmamanager Taskforce NH. Onder voorbehoud van de agenda kunnen relevante stakeholders worden uitgenodigd, zoals Port of Amsterdam namens de havens van Noord-Holland. De gedeputeerde van de provincie is voorzitter.

De Energyboard geeft sturing aan- en afstemming over:

- Voortgang van de werksporen 1, 2 en 3
- Voortgang projecten buiten Spoor 1: RCR, VAWOZ, waterstof, warmte
- Wat vraagt aandacht? (escalatie, besluiten over aanpak, proces)
- Afstemming over overige punten m.b.t. Taskforce: zoals communicatie, rijk/regio agenda, impact van landelijke ontwikkelingen
- Agendering van het BO van de Energieregio's NHN en NHZ

& alle gemeenten van Noord-Holland

Energyboard met gemeenten

Voor het tweede gedeelte van de vergadering van het energyboard neemt per deelregio een bestuurder deel. Het is afhankelijk van de agenda of TenneT, Gasunie, clusterregisseur CES NZKG en EZK deelnemen. Deze vergadering is bedoeld als klankbord tussen Taskforce en gemeenten. Daarnaast wordt de conceptagenda voor het Bestuurlijk Overleg van de Energieregio NHN en NHZ besproken.

Bestuurlijk Overleg van de Energieregio NHN en NHZ

Het BO XL komt gemiddeld drie keer per jaar bijeen. Voor NHN en NHZ zijn aparte overleggen. Deelnemers zijn de wethouders met portefeuille RES, Warmte en E-infra, gedeputeerde Noord-Holland Klimaat en Energie, afgevaardigde bestuurder van het waterschap, Liander en de belangrijkste stakeholders. TenneT en Gasunie sluiten aan als de agenda daarom vraagt. In algemene zin worden onderwerpen informerend, mening vormend of als voorbereiding op besluitvorming geagendeerd. Vanuit de Taskforce gaat het vooral om:

- Voortgang werkspoor 1, 2 en 3 (daar waar gemeenten een rol hebben)
- Verdieping van specifieke onderwerpen
- Toelichting op (landelijke) ontwikkelingen

Kernteam

De programmamanager organiseert het werk in nauwe samenhang met een kernteam met daarin een vertegenwoordiging vanuit provincie, TenneT, Liander en Gasunie. Dit kernteam komt wekelijks bij elkaar. Eens in de zes weken sluit de clusterregisseur van het NZKG, EZK en de programmadirecteur Taskforce Amsterdam aan (KT + industrie). En eens in de zes weken sluiten de ambtelijke coördinatoren van de deelregio's en een afgevaardigde vanuit de waterschappen aan (KT + gemeenten en waterschappen). De programmamanager bereidt de agenda's van deze kernteamoverleggen voor en is voorzitter. Het kernteam :

- Regisseert, coördineert, ondersteunt en houdt partijen (binnen TFNH) bij de les;
- Zorgt voor inhoudelijke en procesmatige verbinding tussen de werksporen;
- Is eerste aanspreekpunt bij crisisachtige situaties;
- Stelt agenda's op van Energyboard en BO Energieregio NHN en NHZ;
- Zorgt voor overkoepelend risicomanagement op algemene thema's.

Opdrachtgeversoverleg

De Taskforce wordt geregisseerd vanuit de netbeheerders TenneT & Liander, Gasunie en de Provincie Noord-Holland. Drie keer per jaar (na iedere Energyboard) vindt het opdrachtgeversoverleg plaats met de programmamanager. Hierbij zijn vertegenwoordigers van de hier bovengenoemde partijen aanwezig om ervaringen en constatering te delen en is er de mogelijkheid om te klankborden. Verder wordt er ook vooruitgeblikt op de aansluitende periode om te kijken of de richting nog naar tevredenheid is. De programmamanager Taskforce bereidt de agenda voor.

Werkgroep Energie-Infrastructuur

Deze werkgroep vindt na de Energyboard plaats en heeft als doel om met de uit deze vergadering verzamelde input, een voorbereiding te treffen voor de annotatie van het Bestuurlijk Overleg XL Energieregio NHN en NHZ. De werkgroep heeft de programmamanager van de Taskforce als voorzitter en de deelnemers zijn Liander, ambtenaren van de Provincie Noord-Holland, ambtenaren van de gemeenten Noord-Holland en ambtenaren van de waterschappen. De werkgroep vindt minimaal 3 keer per jaar plaats en kan ook vaker bijeen worden gebracht voor kennisdeling of bij urgente gebeurtenissen of ontwikkelingen.